Golo dejstvo

Kreativni razpisni inženiring

Vir / Avtor: Mojca Pišek, Mojca Pišek

1. avgust 2013 (nazadnje spremenjeno: 7:45 1. avgust 2013)

Podjetje Arba Plus, ki se ukvarja z električnimi inštalacijami, je v Cankarjevem domu (CD) uspešno pridobilo več javnih naročil, katerih skupna vrednost v zadnjih desetih letih presega tri milijone, s čimer je takoj za kreditorjem drugi največji poslovni partner osrednjega slovenskega kulturnega hrama. Samo po sebi to ni nujno sporno, a pozornost pritegnejo okoliščine postopkov oddaje javnih naročil. Državna revizijska komisija je pri naročilih za zamenjavo stolov v Gallusovi dvorani trikrat odkrila nepravilnost in trikrat postopek razveljavila, kar je CD prineslo dodaten strošek v višini 16.000 evrov. Pri zadnjem neuspešnem naročilu je denimo ugotavljala, da je razpisna dokumentacija pripravljena tako, da ne omogoča objektivnega ocenjevanja ponudb. To odpira vsaj troje aktualnil in hkrati prepletenih problemov, specifičnih prav za javne zavode.

V prvi vrsti je gotovo vredno opozoriti na dejstvo, da je neuspešno dokumentacijo naročil pripravljal zaposleni vodja investicij v tehnični službi CD, ki mu je direktor omogočil, da se je z javnimi naročili ukvarjal tudi še potem, ko je delo že večkrat opravil neuspešno. Na ugled javnega sektorja to vsekakor vpliva in pritrjuje mnenjem, da je kaj takega mogoče samo v izdatno javno financiranih institucijah. V času velike brezposelnosti in pomanjkanju perspektiv, predvsem med mladimi, bi bilo prav posebej na mestu, če bi za zaposlitve v javnem sektorju vladali najvišji kvalitativni standardi, pa tudi sorazmerne sankcije, kadar pride zaradi neuspešnega dela do oškodovanja davkoplačevalcev.

Kot drugi problem se kaže najverjetnejši kreativni razpisni inženiring, kjer se za na videz objektivno pripravljenimi razpisnimi pogoji skriva namera izbire prav določenega, vnaprej predvidenega kandidata. Dejstvo je, da so razpisi in javna naročila pogosto pisani v korist posameznega ponudnika, večkrat najresnejšega kandidata neuradno poznamo, še preden je razpis sploh objavljen. To poraja novo vprašanje, prav tako vezano na javni sektor – pristojne institucije mnogih primerov suma korupcije pri razpisih in javnem naročanju nikoli ne raziščejo. Tako bo očitno ostalo tudi v primeru CD in Arba Plus.

Zanimiv pa je še tretji vidik tega primera. Spretna vodstva javnih zavodov dobro vedo, da je mogoče fokus javnosti s sumov korupcije ali neodgovornega dela preusmeriti tako, da pokažejo primer v luči ekonomike in racionalnosti. Argumentacija vodstva CD namreč poudarja, da Arba Plus ni favorit, hkrati pa mu priznava izrazito kvalitativno prednost pred konkurenco. Mitja Rotovnik se spretno sklicuje na to, da izbrano podjetje opravi delo hitreje in ceneje, s čimer seveda ravnanje CD pri izbiri Arba Plus upravičuje. Še več, tako ravnanje vzpostavlja kot razumno in v nasprotju z neracionalnimi pravili pri javnem naročanju, kjer ni možno, da bi že preizkušeni in potrjeni izvajalci dobili dodatne točke za kvaliteto.

So pa vsi trije »načini dela« tisto, kar spodkopava zaupanje v javni sektor in zasebnemu otežuje pošteno tržno konkurenco, od katere ima oziroma naj bi imel največje koristi ponovno – proračun države.

16.000

evrov je davkoplačevalce stalo slabo opravljeno delo Cankarjevega doma pri javnem naročanju.